BENCONT WEEKLY REPORT

ROČNÍK 2022| ČÍSLO 48

Zdroj: Yahoo Finance

BUDE RAZ BITCOIN GLOBÁLNY MONETÁRNY SYSTÉM ?

Kryptomenové platobné systémy na čele v Bitcoinom sú aktuálne stredobodom pozornosti finančných trhov. Bitcoin ako kryptomena s najväčšou trhovou kapitalizáciou od svojho vrcholu v novembri 2021 už stratila 76% svojej hodnoty a od svojho spustenia v roku 2009 sa stále nepreukázala ako stabilné peňažné aktívum. Ako príklad (ne)fungovania Bitcoinu ako legálneho platidla sa pozrieme na krajinu, ktorá 7.9.2021 uznala Bitcoin ako legálne platidlo – El Salvádor.

V tomto čísle:

→ *Ako (ne)funguje Bitcoin v El Salvádore*

→ *Ako sa darí výrobnému sektoru v Číne*

→ *Ktorá značka sa stala najhodnotnejšou?*

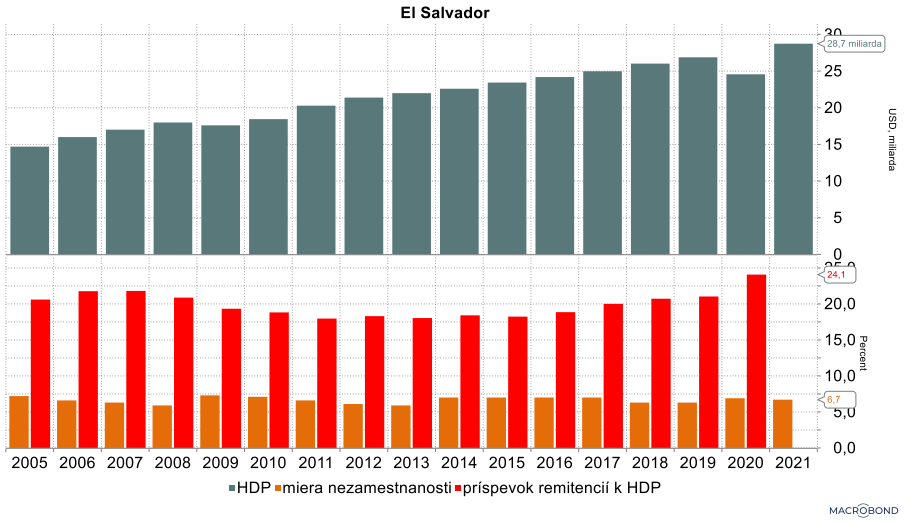
→ *Prečo je nafta drahšia ako benzín ?*

→ *Čo znamená pre Rusko embargo na ruskú ropu*

→ *Udržateľnosť verejných financií sa v tomto roku zhoršila*

Prečo zaviedli v El Salvádore Bitcoin ?

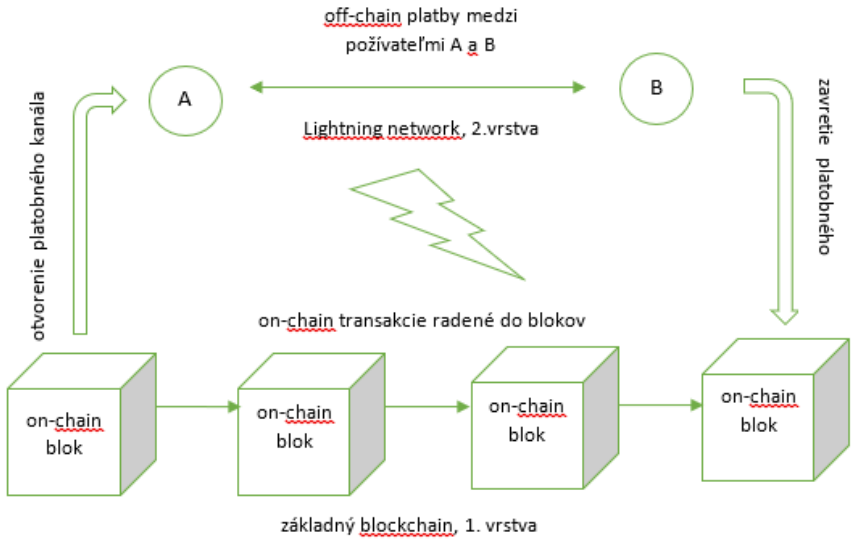
Latinsko-americký štát El Salvádor dosiahol v roku 2021 HDP na úrovni 28,74 miliárd USD (Slovensko 115 mld. USD). To pri populácii 6,5 miliónov obyvateľov predstavuje 4005 USD na obyvateľa, čo je 32% celosvetového priemeru. El Salvádor je chudobný štát a priemerná mesačná mzda v roku 2022 predstavuje 411 USD, čo často nepostačuje na pokrytie základných ľudských potrieb. Štát je tiež výrazne závislý na remitenciách (medzinárodný prevod peňazí ich občanov pracujúcich v zahraničí do domácej ekonomiky), ktoré tvoria až 25% HDP krajiny.

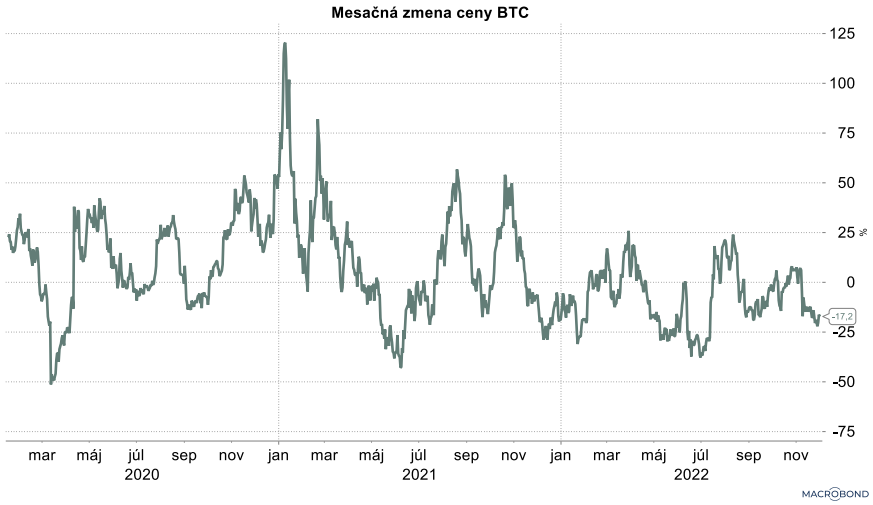

Finančná inklúzia a remitencie boli argumentmi pre zavedenie Bitcoinu ako legálneho platidla. Prezident Nayib Bukele po predstavení Bitcoinového zákona dával do popredia informáciu, že El Salvádor prijíma vysoké objemy remitencií. Na tieto prevody sú väčšinou využívané tra-

dičné platobné brány, ako napríklad Western Union. Tieto platobné brány si však účtujú vysoké transakčné poplatky a riešením tohto problému mal byť podľa Bukeleho Bitcoin s jeho najnovšou transakčnou technológiou – Lightning network. Vďaka tomuto upgradu mala platobná sieť Bitcoin preniesť transakcie z hlavného blockchainu na nadstavbovú časť reťazca, vytvorením tzv. platobných kanálov. Takéto riešenie malo vyriešiť problém so škálovateľnosťou a výškou poplatkov v celej platobnej sieti. Klasické on-chain transakcie v sieti Bitcoin dokážu spracovať 6-7 transakcií za sekundu, pričom Visa alebo Mastercard spracovávajú 5000 transakcií za sekundu a dokážu škálovať až na 65 tisíc transakcií za sekundu. Rovnako ako pri Western Union aj pri decentralizovanom Bitcoine sú transakcie spoplatnené a vyzbierané transakčné poplatky sú odmenou pre ťažiarov, ktorí verifikujú transakcie. Vďaka Lightning network dokáže Bitcoin škálovať na úroveň **1 milión transakcií za sekundu** a výška poplatkov, ktorá v priemere dosahovala výšku 2-4USD a pri maximách v roku 2021 dosahovala aj 60USD, sa dokázala zredukovať na 1 satoshi (1/100 000 000 BTC), čo predstavuje asi 0,00028USD za transakciu. Práve vďaka týmto výhodám sa snažil El Salvádor podporiť svojich občanov na využívanie Bitcoinu ako platidla. Vláda El Salvádoru vyvinula veľký tlak na stimuláciu používania bitcoinov. Bitcoin dostal nie len štatút zákonného platidla, čo umožňuje použitie kryptomeny na platenie daní a dlhov, ale zo zákona musí byť akceptovaný každým hospodárskym subjektom ako zákonný platobný prostriedok. Okrem toho vláda výrazne stimulovala prijatie platformy Chivo Wallet (softvérová peňaženka, určená pre obyvateľov El Salvádoru). Táto peňaženka má integráciu pre klasické on-chain transakcie, ale aj pre off-chain lightning platby. Vďaka tomuto sa znížili transakčné náklady obyvateľov a výhodou bol aj registračný bonus pre každého užívateľa v hodnote 30 USD denominovaných v Bitcoine, a taktiež aj zľavy na pohonné hmoty. Salvádorčania za máj 2022 využili na remitencie transakcie v Bitcoine v objeme 96,3 miliónov USD, čo predstavuje 1,9% celkového mesačného objemu. Celkové ročné poplatky za remitencie v El Salvádore dosiahli v roku 2021 výšku 400 miliónov USD, keď priemerné poplatky dosahovali 2,85%, čo je v porovnaní s 10,2%-ným celosvetovým priemerom nízko. Poplatky pre používateľov siete Bitcoin pri remitenciách dosahovali aj napriek obdobiam vysokých poplatkov v jeseni 2021 priemerne 1,28%. Keď by sme porovnali 1,9%-nú výšku všetkých remitencií, ktoré využívali na transakcie Bitcoin s celkovým objemom poplatkov 400 miliónov USD, vyjde nám, že Salvádorčania ušetrili na poplatkoch za remitencie približne 3,3 miliónov USD, čo je ekvivalentom 668 priemerného ročného príjmu v El Salvádore. Okrem výhod pri posielaní remitencií, bol Bitcoin do popredia tlačený ako náhrada za bežný bankový účet. El Salvádor nemá vyvinutý bankový systém, a až 70% obyvateľov nemá prístup k bankovému účtu. Väčšina chudobného obyvateľstva však vlastní smartphone, ktorý postačuje na to, aby mohli na platby využívať Bitcoin lightning network.

Schéma: Bitcoin lightining network

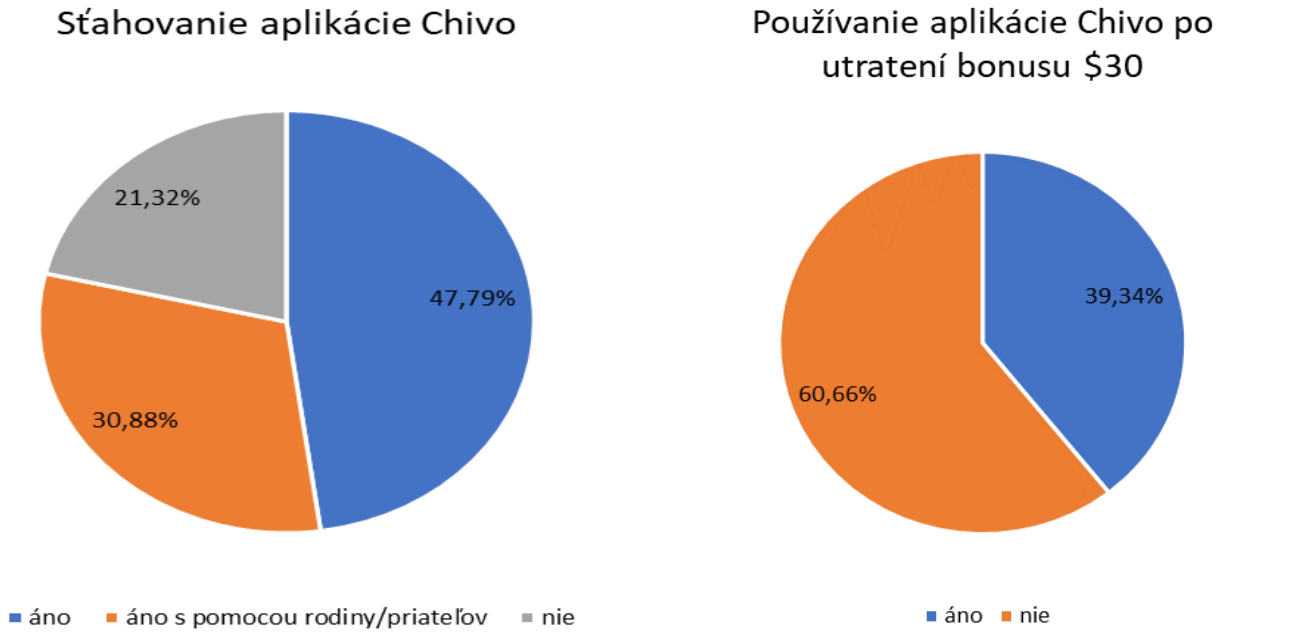
Ako funguje Bitcoin v El Salvádore ?

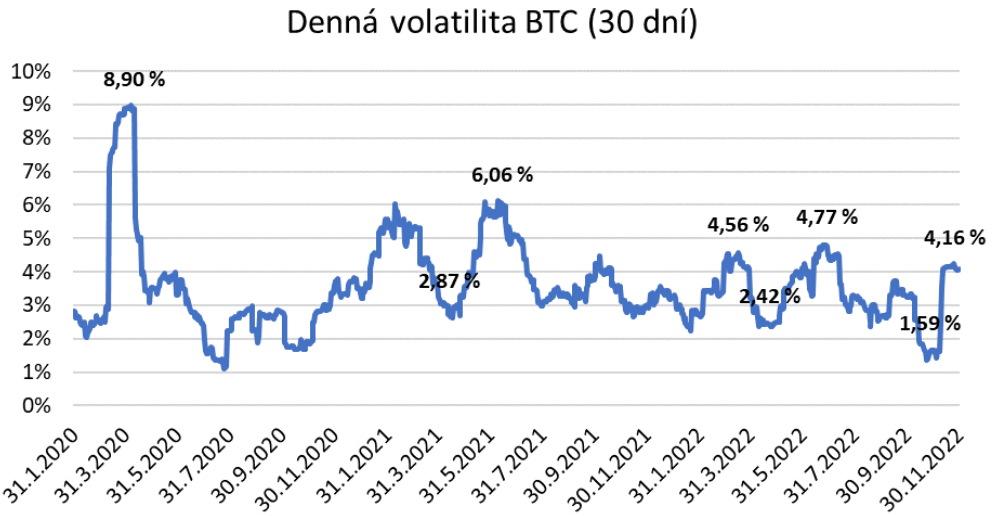
Keďže je Bitcoin (ďalej iba BTC) decentralizovaný a nie je široko prijí-

centralizovaný a nie je široko prijímaný ako peňažné aktívum, vzniká viac problémov pri vedení účtovníctva. To sa následne týka fungovania podnikov, najmä pri platení záväzkov a daňovej povinnosti. Zákon o BTC v El Salvádore zaviedol BTC ako zákonný prostriedok výmeny, ktorý musia prijímať všetky podniky ako platbu za ich tovary a služby, ak by mal zákazník záujem využiť na platbu tento prostriedok. Ceny za tovary a služby môžu byť vyjadrované v bitcoinoch a daňová povinnosť môže byť taktiež zaplatená v bitcoinoch. Každý súkromný podnikateľ mal alternatívnu možnosť pri prijímaní transakcií v BTC okamžite konvertovať platbu na USD, ak si tak želajú. Okrem toho štát poskytuje potrebné školenia a aparáty (aplikácia softvérovej peňaženky Chivo, BTC bankomaty) na to, aby malo celé obyvateľstvo prístup k BTC transakciám, a taktiež kurzové zmeny BTC do USD nebudú podliehať dani z kapitálových výnosov. Kvôli tomu sú Salvádorskí podnikatelia motivovaný k prijímaniu BTC. Celý systém BTC platieb fungoval tak, ako klasické platby v USD, čo je zákonná mena v El Salvádore. Ak mal zákazník záujem zaplatiť za tovar alebo službu v BTC, aktuálna cena v USD bola v reálnom čase prepočítaná podľa aktuálneho kurzu BTC na svetových trhoch. Následne mal obchodník podľa zákona možnosť ponechať si tržby v BTC alebo ich okamžite konvertovať do USD. Obchodníci, ktorí si ponechávali tržby v BTC prichádzali do problémov s vedením účtovníctva, najmä kvôli vysokej volatilite kryptomeny bitcoin. Tá v priebehu jedného dňa mohla posilniť či oslabiť o viac ako 10%. Ak by teda zákazník kupoval tovar v hodnote 10 USD pri aktuálnom kurze 16 873 BTC/USD, zaplatil by 0,00059 BTC respektíve 59 000 satoshi. Keď však zákazník platil pri maxime v roku 2021 na 69 000 USD/ BTC, zaplatil by iba 14 500 satoshi. V prípade oslabovania kryptomeny sa obchodníkom preceňovali aj tržby v BTC. Tie pre obchodníkov, ktorí svoje tržby nezamieňali do USD výrazne klesli, nakoľko samotná hodnota BTC klesla od svojho vrcholu o 76%. Problémom bolo aj následné spĺňanie daňovej povinnosti, keďže pre kryptomeny neexistuje žiadny účtovný štandard (ako napr. IFRS alebo GAAP), účtovanie BTC muselo byť v reálnom čase prepočítavané do USD podľa aktuálneho kurzu. Daňová povinnosť tak následne mohla byť vyčíslená oveľa vyššie ako celkové príjmy podnikateľov, čiže firma sa mohla dostať do problémov s likviditou a solventnosťou.

Situácia po zavedení Bitcoin zákona

Prezident Nayib Bukele je zodpovedný za zákon o BTC, a taktiež za to, že štát El Salvádor vlastní 2381 BTC. Prezident je však kritizovaný za tom, akým štýlom je v štáte vedené vlastníctvo kryptomeny, na nákup ktorej boli využité verejné zdroje. Bukele nezverejňuje presný objem USD, ktoré boli použité na nákup BTC, a okrem toho nie sú tieto zdroje súčasťou bilancie národnej banky, prípadne akejkoľvek inej verejnej inštitúcie. BTC celej krajiny sú teda v podstate po palcom jedného muža, ktorý s nimi môže voľne narábať. Rovnako tak zákon nebol pozitívne prijatý verejnosťou. Situáciou v El Salvádore sa zaoberal vo svojej analýze Národný úrad pre ekonomický výskum. Z výskumu vyplýva, že napriek snahy zo strany vlády podporiť adopciu BTC ako prostriedku výmeny, väčšina obyvateľov nemá o takúto formu peňazí záujem. Podľa prieskumu pozná aplikáciu Chivo 68% Salvádorčanov, pričom z tejto vzorky aplikáciu reálne stiahlo 78,5% používateľov. Následne z tejto vzorky až 61% používateľov prestalo využívať aplikáciu potom, ako utratili bonus v hodnote 30 USD. Na zaplatenie daňovej povinnosti využilo aplikáciu Chivo 5% používateľov a na príjem remitencií 11% používateľov. Na strane podnikateľov bola

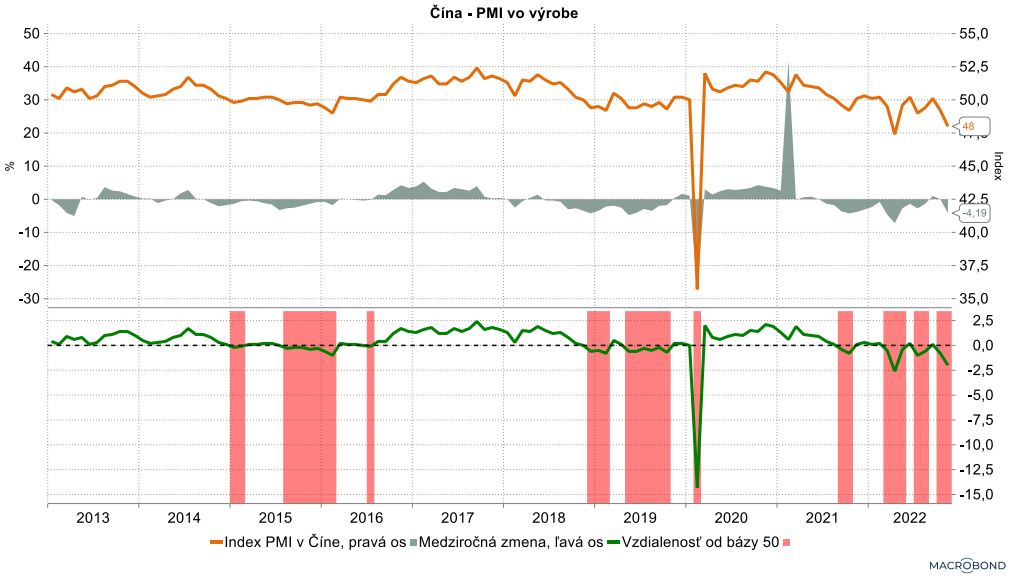

situácia s prijímaním platieb ešte horšia. Napriek zákonu, že každý obchodník je povinný prijímať platby v BTC, iba 20% obchodníkov reálne takéto platby prijímali. Z tejto vzorky následne až 88% obchodníkov platby v BTC ihneď konvertovali do USD. Napriek tlaku zo strany vlády na stimuláciu používania bitcoinov, sa adopcia v El Salvádore vôbec neposunula a aktuálny trend adopciu ešte viac brzdí. Vízia prezidenta Bukeleho je okrem využívania BTC ako prostriedku výmeny, vybudovať aj tzv. „Bitcoin City“, mesto vybudované na BTC infraštruktúre a energeticky poháňané z geotermálnou energiou z neďalekého vulkánu Conchagua. Na realizáciu tohto plánu Salvádor emituje „vulkanické dlhopisy“ v objeme 1 mld. USD, ktoré majú byť použité na nákup BTC. Dlhopisy majú splatnosť 10 rokov a výnosový kupón 6,5%. Za 500 miliónov získaných z emisie dlhopisov chce El Salvádor nakúpiť BTC, a následne má kapitálové zisky z tohto nákupu použiť na výplatu kupónov. Takýto plán však počíta s tým, že cena BTC bude v budúcnosti len stúpať, čo samozrejme nie je istý priebeh. Emisia dlhopisov mala prebehnúť v marci 2022, ale bola presunutá na september 2022, ale kvôli právnym prekážkam nebola emisia zrealizovaná dodnes. Minulý týždeň však bol Salvádorskému kongresu predstavený návrh zákona o digitálnych aktívach, ktorý by mohol v blízkej budúcnosti pomôcť s realizáciou emisie týchto dlhopisov. Je však otázka, či sa emisia stretne s adekvátnym dopytom, keď aktuálne sledujeme prepad na kryptomenovom trhu a naviazanie kupónových platieb na aktuálne najvolatilnejšie aktívum prinesie medzi investorov dávku skepticizmu. V prípade, že by sa napriek všetkým rizikám vypredali vulkanické dlhopisy, stále je veľká šanca, že štát by mohol pri platení svojich záväzkov zlyhať. Už aktuálne má El Salvádor problém spĺňať svoje záväzky a úverový rating od agentúry S&P predstavuje známku CCC+, čo je jedným z najhorších možných hodnotení.

Záver

Zavedenie BTC ako legálneho platidla bolo revolučným krokom v otázke smerovania globálneho monetárneho systému. Na jednej strane sa tento krok sa v komunite nadšencov kryptomien stretol na jednej strane s pozitívnou odozvou, ale väčšina komunity sa na tento krok pozerala negatívne a skepticky. Po niečo vyše roku fungovania BTC ako zákonného platidla v El Salvádore môžeme povedať, že doposiaľ **ide o veľký neúspech**. Iba minimum obyvateľov používa BTC ako prostriedok výmeny a zákon o BTC sa obchádza. Plán o zavedení BTC ako platidla mal podľa vlády zlepšiť finančnú inklúziu a celkovo zvýšiť blahobyt občanov. Reálne sa však finančná situácia domácností v El Salvádore kvôli oslabeniu BTC ešte zhoršila. Zhoršila sa aj hospodárska situácia celého štátu, ktorý je momentálne na pokraji bankrotu. Bitcoin naďalej ostáva zaujímavým konceptom, ktorý momentálne ešte nie je dostatočne rozvinutý na to, aby mohol plniť všetky funkcie peňazí. K tomu, aby sa raz Bitcoin dokázal vypracovať na svetovo uznávané peňažné aktívum, by musel radikálne zvýšiť svoju trhovú kapitalizáciu, aby sa zamedzilo vysokej volatilite. Taktiež by musel byť Bitcoin široko uznávaným platobným prostriedkom, čomu zatiaľ prekážajú účtovné štandardy, ktoré nevedia pracovať s kryptomenami. Bitcoin má oproti ostatným kryptomenám konkurenčnú výhodu v úplnej decentralizácii, a preto má najväčšiu šancu z celého kryptomenového ekosystému, stať sa používanými plnohodnotnými peniazmi. Stále však ide iba o špekuláciu, ktorá môže skončiť úplným zlyhaním. Technológia Bitcoin Lightning network by z pohľadu škálovateľnosti mohla byť aplikovateľná na globálny finančný systém, ale stretáva sa s viacerými problémami. Problém by mohol vzniknúť najmä na strane ťažiarov, ktorí znášajú náklady fungovania celého systému. Ak by sa teda odmeny vo forme vyťažených BTC alebo poplatkov v čase nezvyšovali, ťaženie BTC sa môže stať nerentabilné. Z toho dôvodu môžeme tvrdiť, že BTC nemá budúcnosť ako funkčný globálny monetárny systém, ktorý funguje aj na úrovni štátov. Kryptomena však môže nájsť uplatnenie v nastávajúcom novom trende virtuálnej reality, kde by sa v paralelnom online finančnom systéme mohli využívať ako plnohodnotné peniaze. (zl)

Výrobný sektor Číny opäť spomalený

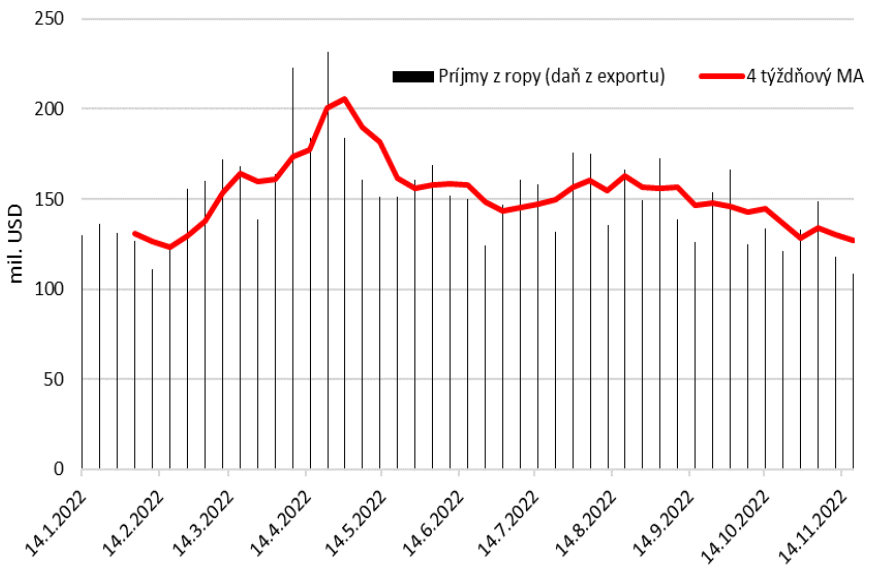

Čína ako druhá najväčšia ekonomika sveta za posledný rok vykazuje pri ekonomických ukazovateľoch negatívny vývoj. Číne ekonomiku aj naďalej ohrozuje pokles na trhu s nehnuteľnosťami, oslabený domáci dopyt či vysoký deficit v rozpočte. Jedným z indikátorov, ktoré premietajú do čísel stav ekonomiky krajiny je PMI (Purchasing Manager Index), ktorý meria výkonnosť výrobného sektora a v tomto prípade sa zameriava hlavne na veľké štátne firmy. Hodnota nad 50 značí expanziu, zatiaľ čo nižšie hodnoty odrážajú kontrakciu. V Číne PMI opäť v novembri poklesol na úroveň 48 bodov a nachádza sa na 7- mesačnom minime, kedy v apríli bol na úrovni 47,4 bodov. Zároveň sa zrýchlil pokles aj všetkých zložiek indexu na mesačnej báze vrátane produkcie, ktorá spadla mesačne o 1,8 p. b. Nové objednávky podmieňujúce dopyt z októbrových 48,1 bodov klesli na 46,4 a zamestnanosť v sektore rýchlejšie ako predchádzajúci mesiac. Vo všetkých subindexoch sa teda aktivita vo výrobnom sektore nachádza v oslabení a klesá jeho celková ekonomická produkcia. Za spomalením aktivity v krajine stojí stále pretrvávajúca prísna nulová politika COVID-19 a s ňou spojené lockdowny viacerých väčších miest, kde sú pozastavené výroby a zatvorené podniky. Potvrdených úmrtí na 1 milión obyvateľov pre Čínu nedosahoval 1, zatiaľ čo Slovensko v apríli tohto roka malo 31 úmrtí na 1 milión obyvateľov a nezavádzal lockdowny, práve naopak, vtedy sa začali uvoľňovať opatrenia. Koncom mesiaca sa v Číne dosiahol nový rekord počtu nových prípadov nakazením koronavírusom 4 300 ľudí za deň pri miere úmrtnosti 1,86%. Pokles PMI trápia aj viaceré ázijské krajiny ako Taiwan či Japonsko, ktoré sa postupne dostávajú pod hranicu 50 bodov. (mvj)

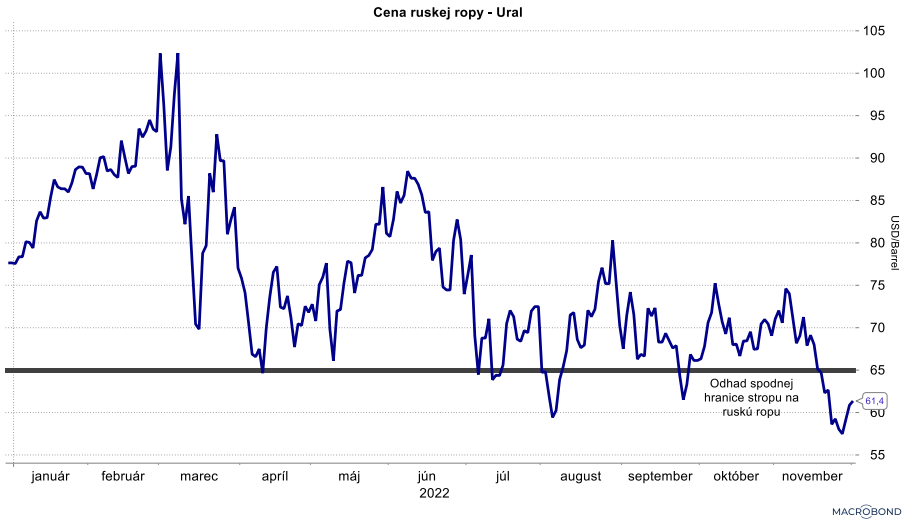
Embargo na ruskú ropu

Do nadobudnutia platnosti embarga na ruskú ropu zostáva necelý týždeň a Rusko už stratilo viac ako 90 % svojho trhu v severnej Európe, ktorý bol hlavným importérom z baltských a arktických terminálov. Rusko aktuálne dodáva len 95 000 barelov denne do Rotterdamu, jeho jedinej zostávajúcej európskej destinácie pre námorné dodávky mimo oblasti Stredozemného mora. To je pokles z viac ako 1,2 milióna barelov denne odosielaných do prístavov v regióne začiatkom februára. Štáty ako Litva, Francúzsko a Nemecko zastavili takýto dovoz pred niekoľkými mesiacmi a Poľsko nasledovalo ich príklad v septembri. Po zavedení embarga 5. decembra

Príjmy Kremľa z vývozného cla na dodávky ropy z Ruska, Zdroj: MFRF

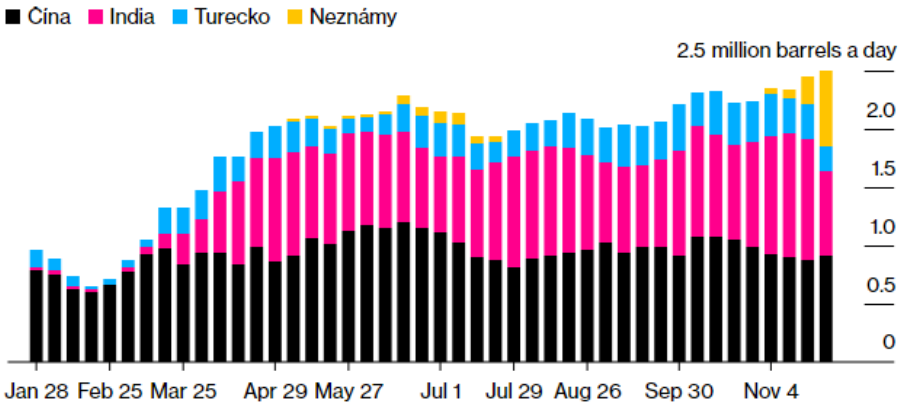
by nikto v G7 až na dočasné výnimky (napríklad Slovnaft) nemal nakupovať žiadnu ruskú ropu. Tri štvrtiny ropy naloženej v ruských pobaltských prístavoch teraz smeruje do Ázie (hlavne Čína, India a Turecko). Očakáva sa, že krajiny G7 onedlho oznámia finálnu výšku cenového stropu na ruskú ropu. Náklad zakúpený za ceny nad touto úrovňou by stratil prístup k európskym a britským lodiam, poisteniu a ďalším službám. Avšak otázkou zostáva, do akej miery bude cenový strop potrebný a efektívny, keďže cena Uralu je dnes nižšia, ako očakávaný strop. Celkové objemy prepravené z Ruska klesli na deväťtýždňové minimum 2,67 milióna barelov denne za sedem dní do 18. novembra, zatiaľ čo menej volatilný štvortýždňový priemer sa tiež znížil, aj keď zostal nad 3 miliónmi barelov denne. Pokračujúci pokles prispel k tomu, že týždenné príjmy Kremľa z obchodu s ropou klesli na najnižšiu úroveň od začiatku januára. Vladimír Putin nemá príjem priamo z ropy, ale z daní, ktoré platia naftárske spoločnosti. (mv)

Zdroj: Bloomberg

Ruské záchranné laná

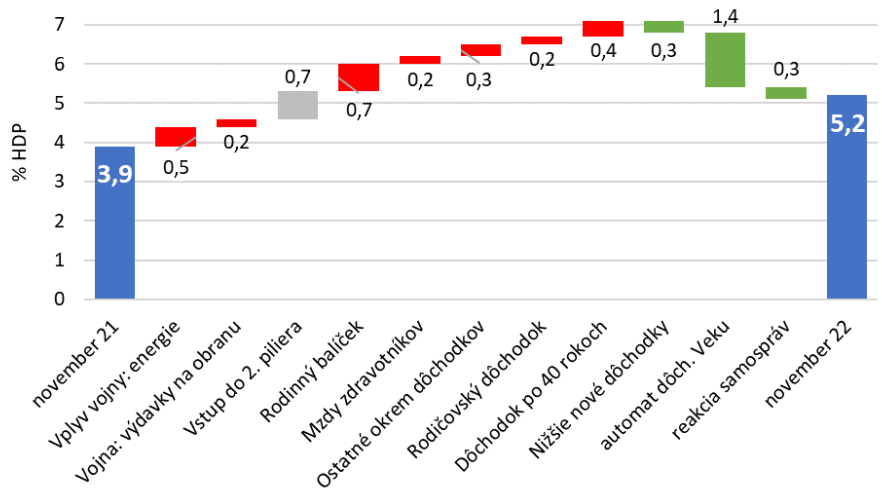
Štvortýždňové priemerné dodávky ropy z Ruska podľa miesta určenia

Udržateľnosť verejných financií v SR sa zhoršila

Hodnotenie dlhodobej udržateľnosti verejných financií patrí medzi hlavné úlohy Rady pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ). Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti verejných financií, ktorý vyjadruje hodnotu potrebných úsporných opatrení na stabilizáciu štátneho dlhu, sa za rok zhoršil z 3,9 % hrubého domáceho produktu na 5,2 % (<5% - pásmo vysokého rizika). Prispela k tomu hlavne energetická kríza vrátane ruskej agresie na Ukrajine. Samotné vládne opatrenia zlepšujú udržateľnosť len o 0,1 % HDP, a to aj napriek prijatiu dôchodkovej reformy s vplyvom 1 % HDP. Rada pozitívne hodnotí reformu 1. a 2. piliera, ktorá prispeje k zlepšeniu udržateľnosti dlhu aj sociálneho systému. Avšak úsporný efekt pre verejné financie preváži nad nákladmi až v ďalekej budúcnosti. Najhorší vplyv na udržateľnosť má rodinný balíček. Trvalé a plošné zvýšenie prídavkov na deti a rodičovského daňového bonusu si vyžiada 0,7 % HDP. Verejné financie na Slovensku patria z pohľadu dlhodobej udržateľnosti medzi najproblematickejšie v Eu-

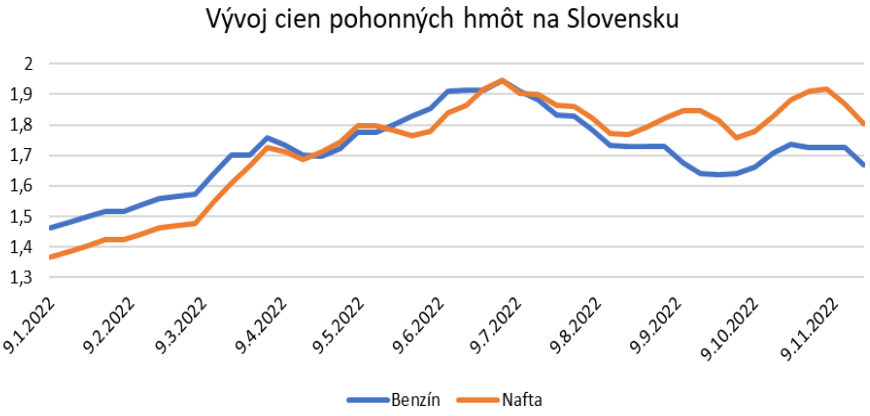
Vývoj dlhodobej udržateľnosti medzi rokmi 2021 a 2022 a príspevky ku zmene (% HDP), Zdroj: RRZ

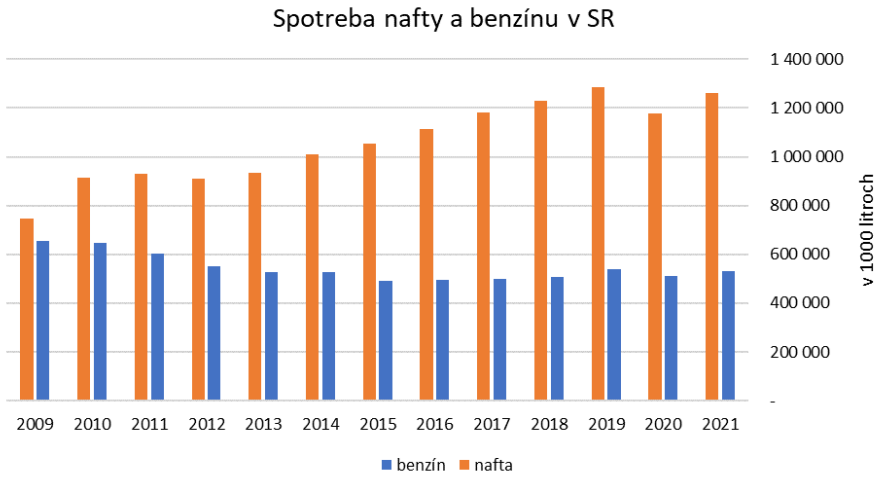

rópskej únii, ohrozuje ich najmä starnutie obyvateľstva, ktoré bude v budúcnosti znamenať záťaž pre dôchodkový systém. To zmenšuje vláde priestor na nové trvalé výdavky a súčasne znamená, že zásahy do dôchodkov sú pre budúce zdravie verejných financií kľúčové. Aj keď vláda odstránila deformácie, ktoré do systému vniesol predošlý režim, nevyužila naplno možnosť, ktorú jej dôchodková reforma ponúkala. Tretina úspor prameniacich zo zrušenia stropu pre dôchodkový vek a zníženia penzií budúcich seniorov sa stratí po zavedení rodičovského dôchodkového bonusu a možnosti odísť do penzie po 40 odpracovaných rokoch. Hlavnými cieľmi vlády v strednodobom horizonte by mali byť zníženie deficitu na dlhstabilizujúcu úroveň pod 3 % HDP a zlepšenie dlhodobej udržateľnosti bezpečne do pásma stredného rizika. (mv)

Prečo je nafta drahšia ako benzín ?

V prípade pohonných hmôt dlhodobo platilo, že ceny nafty boli oproti cien benzínu nižšie. V priemere bývala minulé roky nafta lacnejšia o 10 až 12 centov za liter. To bol jedným z dôležitých faktorov, ktorý vplýval na rozhodnutia spotrebiteľov pri kúpe automobilu. Keďže nafta bola lacnejšia a dieslové motory mali nižšiu spotrebu paliva, mnoho spotrebiteľov na Slovensku, ale aj naprieč Európou tým pádom preferovali nákup dieslových áut. Dnes však už niekoľko mesiacov pozorujeme situáciu, kedy je cena nafty vyššia ako cena benzínu. Pohonné hmoty začali výrazne zdražovať od marca 2022 po začiatku vojny Ukrajine a od apríla bola cena nafty vyššie ako benzínu. Dôvodov na rýchlejší rast cien nafty je niekoľko. Najhlavnejším je ten, že nafta má na rozdiel od benzínu širšie spektrum využitia. Okrem toho, že sa používa ako palivo pre väčšinu vznetových motorov, využíva sa aj na vykurovanie a prípadne aj na výrobu elektrickej energie pomocou dieselagregátov. Dopyt po nafte je teda vyšší, čo môžeme sledovať aj zo štatistík organizácie SAPPO (Slovenská asociácia palivového priemyslu a obchodu), ktorá zbiera údaje o maloobchodnom dopyte za 627 slovenských čerpacích staníc. Slovenskí motoristi za rok 2021 natankovali 529 miliónov litrov benzínu a 1,259 miliardy litrov nafty. Dopyt po nafte iba v dopravnom segmente je na Slovensku 2,4-krát vyšší ako po benzíne. Po ruskej invázii štáty EÚ obmedzovali import ruských ropných produktov vrátane nafty, čo spôsobuje jej nedostatok.

V súčasnosti sa do Európy dováža 50 miliónov ton nafty, z čoho približne 50% putuje práve z Ruska. Okrem toho sa nedostatok nafty zvyšuje kvôli výrobnému procesu nafty v rafinériách. Ruská ropa je typologicky ťažká a kyslá, čo znamená, že je z nej možné vyrobiť viac nafty, ako napríklad z ropy Brent, ktorá je ľahká a sladká. Z ruskej ropy dokáže bratislavská rafinéria Slovnaft vyťažiť približne 51% nafty, zatiaľ čo pri severomorskej Brent je podiel nafty pri výrobe na úrovni 44%. Slovnaft v priebehu roka 2022 znižuje podiel importovanej ruskej ropy, čo vedie k nižšej celkovej produkcii nafty. Ďalší nedostatok vzniká aj z dôvodu, že počas roka 2022 Slovnaft vykonáva údržbu a modernizáciu výrobných zariadení, s čím sú spojené odstávky a zníženie produkcie. Celková ponuka ropy teda klesá a vysoký dopyt spôsobuje rast ceny. Nafta je momentálne v porovnaní s januárom 2022 o 41% drahšia, keď priemerná cena stúpla z 1,366 EUR/liter na 1,916 EUR/liter. (zl)

Návrh na pomoc domácnostiam s energiami

Úrad Vlády SR odprezentoval plán ako pomôcť domácnostiam počas energetickej krízy. Pomoc spočíva v zastropovaní cien energií pre domácnosti štátom a teda by neplatili v budúcom roku ceny za elektrinu či plyn v regulovaných cenách na základe trhu, ale v tohtoročných cenách. Takýmto spôsobom slovenským domácnostiam účty za elektrinu neporastú. Ak by sa riadili ceny podľa regulácií, náklady na elektrinu by vzrástli o 380%. Bez zásahu štátu by spolu za elektrinu, teplo aj plyn Slováci podľa výpočtov ÚVSR zaplatili o 6 mld. eur viac ako tento rok, čo predstavuje zhruba 6% HDP a tvorí jednu pätinu rozpočtu. Jednu domácnosť tak plánujú zadlžiť v budúcom roku minimálne o 3 000 eur. Čo sa týka plynu, tak jeho nárast bude predstavovať 5% oproti 225% a pre centrálne zásobovanie teplom priemerné zvýšenie ceny taktiež predstavuje 15% namiesto 80%. Spôsob krytia pomoci bude pozostávať z priamych intervencií štátu prostredníctvom financií voči dodávateľom, ktorý vyúčtujú nižšie účty domácnostiam. Druhý je kontrakt s elektrárňami a dodatočná dotácia na to, aby nenarástli poplatky za elektrinu. Vhodná cesta na ušetrenie ešte viacej peňazí je lepšia regulácia tepla a zníženie spotreby elektriny, ktorá už teraz klesla o 6%, pričom EÚ má stanovených 15%. Pomoc od štátu však môže odradiť obyvateľov od šetrenia energií. Taká priemerná domácnosť na Slovensku v prvej polovici tohto roka zaplatila bez dane 0,1242 eur/KWh, čo je pod priemerom 0,19 eur/KWh EÚ so spotrebou od 2500-5000 KWh. (mvj)

Apple najhodnotnejšou značkou sveta

Spoločnosť Interbrand zverejnila rebríček najhodnotnejších brandov za rok 2022, ktorý patrí medzi najuznávanejšie v manažmente značiek. Medzi najhodnotnejšie globálne značky sa dostali najmä technologické firmy, ktoré obsadili až 5 z top 10 miest. Celková hodnota 100 značiek v rebríčku prvýkrát dosiahla priemernú hodnotu vyššiu ako 3 bilióny USD a zatiaľ najvyšší medziročný nárast predstavoval 16%. Už 10. rok po sebe sa na prvom mieste drží Apple, ktorá má hodnotu 482,2 mld. USD. Takisto sa zaznamenal aj 18% medziročný nárast hodnoty značky, čím si iba utvrdzuje svoje postavenie na trhu. Microsoft s hodnotou o polovicu nižšou ako Apple patrí druhá priečka, čím však preskočil Amazon s hodnotou 274,8 mld. USD, ktorá patrí druhému najbohatšiemu človekovi na svete. Ďalšie značky v rebríčku sú Google s výrazným 28% medziročným nárastom hodnoty, Samsung, Toyota, Coca-Cola s 0% ročnou zmenou, Mercedes-Benz, Disney a prvýkrát sa v top 10 nachádza aj Nike s hodnotou 50,3 mld. USD. Týchto 10 značiek tvorí nadpolovičnú väčšinu hodnoty z celkového rebríčka. Najväčšiu medziročnú zmenu zaznamenali Microsoft, Tesla, Chanel a Ferrari, ktoré presiahli hranicu 30%. Až 49 značiek pochádza zo Spojených štátov a ostatné sídlia najmä v strednej Európe či Japonsku. Medzi nové tváre rebríčka patrí Airbnb, RedBull a čínska značka Xiaomi. Súčasne z rebríčka vypadli Uber a Zoom, ktoré zažili tzv. „boom“ počas koronakrízy a lockdownov za posledné dva roky. Hodnota najsilnejších svetových značiek exponenciálne rastie, čím zákazníci ukazujú svoju dôveru a lojalitu v tieto značky. Rebríček tiež odzrkadľuje ako sa úspešne značky pohybujú v rýchlo meniacom sa ekonomickom prostredí. (mvj)

TOP 20 najhodnotnejších svetových značiek

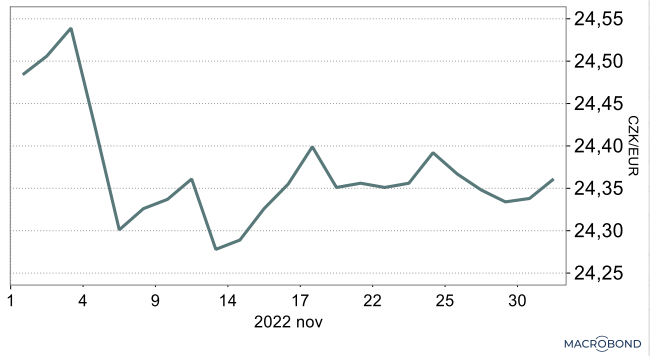
	značka	ročná zmena	mld. USD		značka	ročná zmena	mld. USD
1.	Apple	18%	482,2	11.	McDonald's	6%	48,6
2.	Microsoft	32%	278,3	12.	Tesla	32%	48,0
3.	Amazon	10%	274,8	13.	BMW	11%	46,3
4.	Google	28%	251,8	14.	Louis Vuitton	21%	44,5
5.	Samsung	17%	87,7	15.	Cisco	14%	41,3
6.	Toyota	10%	59,8	16.	Instagram	14%	36,5
7.	Coca-Cola	0%	57,5	17.	Facebook	-5%	34,5
8.	Mercedes-Benz	10%	56,1	18.	IBM	3%	34,2
9.	Disney	14%	50,3	19.	Intel	-8%	32,9
10.	Nike	18%	50,3	20.	SAP	5%	31,5

AKTUÁLNY VÝVOJ NA TRHOCH

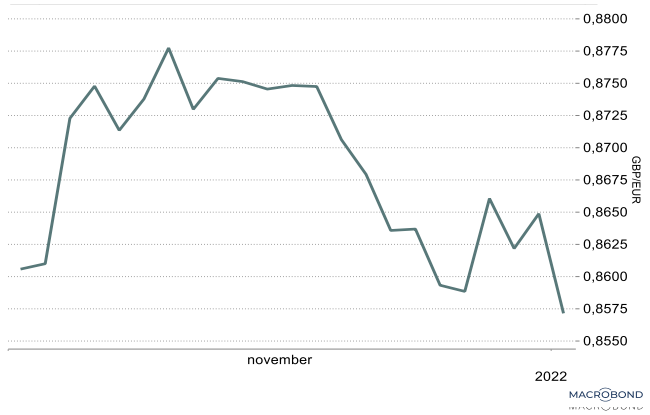
EUR/USD

EUR/CZK

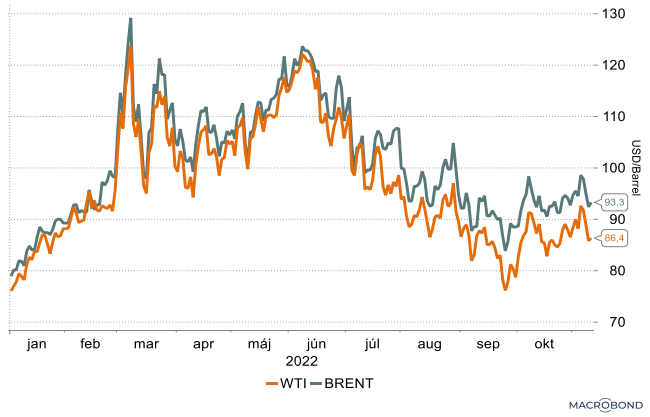
EUR/GBP

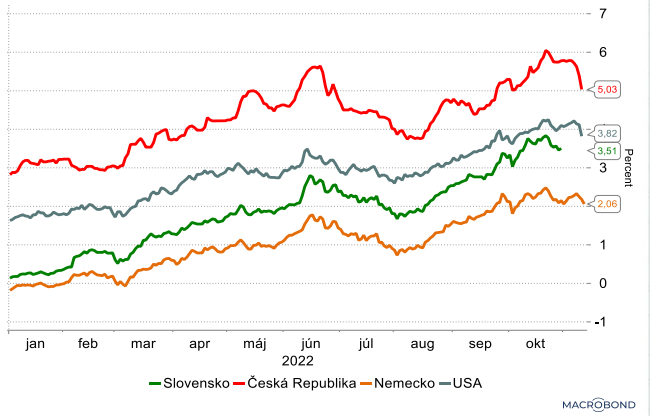
ZLATO

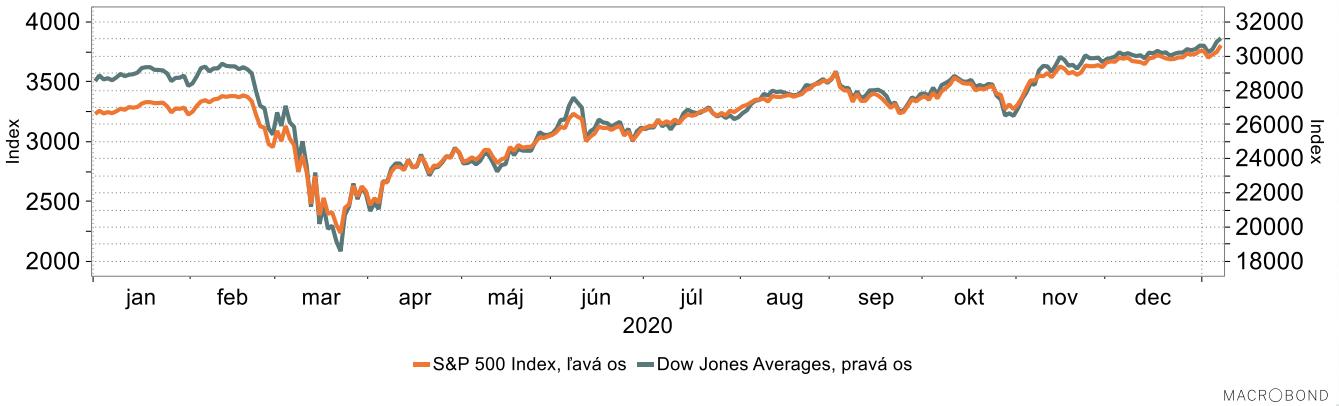
ROPA

10-ROČNÉ DLHOPISY

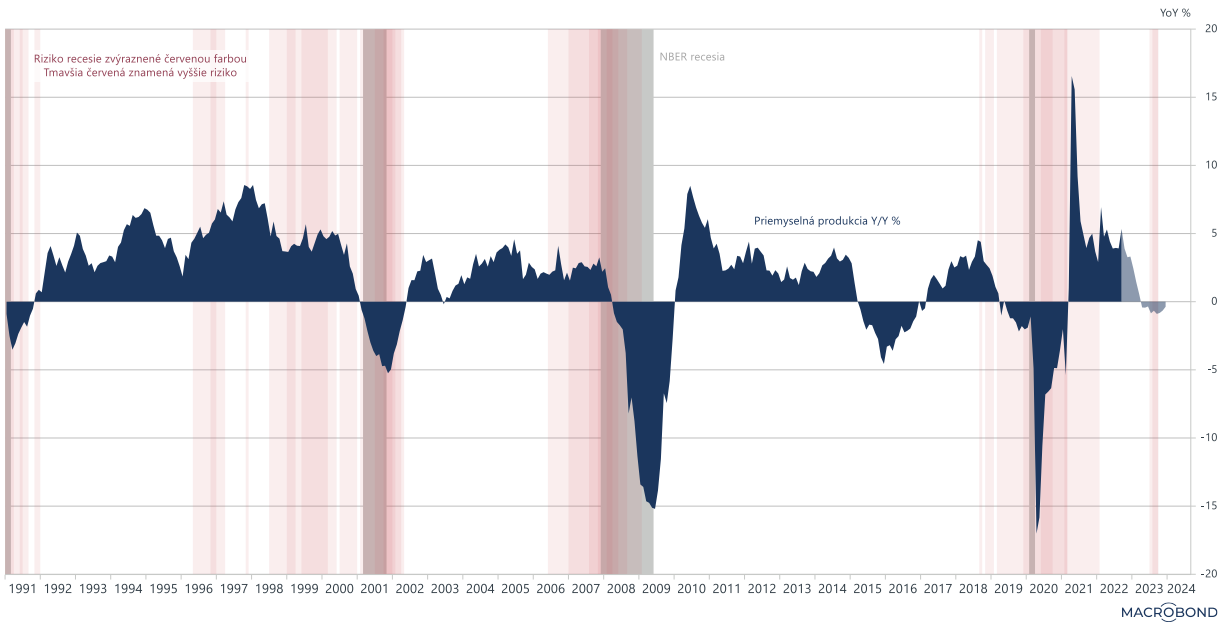
INDEXY

GRAF, KTORÝ NÁS ZAUJAL

USA: Priemyselná výroba verzus riziko recesie

Zdroj: NBER (National Bureau of Economic Research), Federal Reserve Bank of New York, Energy Information Administration (EIA)

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukovaný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Analytici:

Jozef Prozbík
prozbik@bencont.sk
Nebesník Martin
nebesnik@bencont.sk
Bruchánik Rudolf
bruchanik@bencont.sk
Vražda Ján
vrazda@bencont.sk

Junior analytici:

Ďurišková Petra
Maslan Martin
Vražda Martin
Huňorová Júlia
Lauko Zdenko
Vajdiarová Margita

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS BENCONT GROUP BENCONT DEVELOPMENT